

Koeru Keskkool

KOERU STAADIONI AJALUGU JA UUE POODIUMI EHITUS

Praktiline uurimistöö

Autor: Andu Pajula, 11. klass

Juhendajad: Andres Pajula ja õp Toomas Aan

Koeru 2025

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. KOERU STAADIONI AJALUGU	4
1.1. Sportimiskohad enne staadioni valmimist	4
1.2. Staadioni rajamine	5
1.3. Staadioni renoveerimine ja hooldamine	6
1.4. Staadionil toimunud üritused	10
2. STAADIONI UUE AUTASUSTAMISPOODIUMI KAVANDAMINE JA VALMISTAMINE	13
2.1. Kavandi valmistamine	13
2.2. Ehituses kasutatud materjalid	14
2.3. Poodiumi ehitusprotsess	14
KOKKUVÕTE	18
KASUTATUD MATERJAL	19
LISA 1. FOTOD KOOLIOLÜMPIAMÄNGUDEST	20
LISA 2. VÕISTLUSED KOERU STAADIONIL 2004. AASTAL	23
LISA 3. KOERU STAADIONI REKORDID SEISUGA 31.12.2024	24

SISSEJUHATUS

Käesoleva praktilise töö teemaks on Koeru staadioni ajalugu ja uue poodiumi ehitus. Valisin selle teema, kuna olen ise osalenud paljudel võistlustel, mis toimusid Koeru staadionil ning soovisin süveneda selle olulise spordipaiga ajalukku. Uue poodiumi ehituse idee tuli õpetaja Siret Pärtelilt, kes pakkus võimalust lisada staadionile kaasaegsem ja esteetiliselt meeldiv element, mis tõstaks selle väärtust kohaliku kogukonna ja sportlaste jaoks.

Uurimistöö jaguneb kaheks peatükiks. Esimeses peatükis käsitlen Koeru staadioni ajalugu ja selle arengut läbi aastate ning seal toimunud suuremaid üritusi. Teises peatükis kirjeldan uue poodiumi loomise protsessi, alates idee sünnist kuni valmimiseni. Lisades on staadionirekordid, uue poodiumi joonised ning fotod staadionil toimunud üritustest ja poodiumi ehitamisest.

Töö koostamisel tuginesin mitmele usaldusväärsele allikale, sealhulgas õpetaja Toomase ja õpetaja Sireti jagatud teadmistele ning staadioni rajaja Uno Aani intervjuule. Nende panus aitas oluliselt rikastada uurimustöö sisu ja pakkuda väärtuslikku ülevaadet staadioni minevikust.

1. KOERU STAADIONI AJALUGU

1.1. Sportimiskohad enne staadioni valmimist

20. sajandi alguskümnenditel kasutati sportimiseks Koeru kõrtsi kõrval asuvat lagedat platsi, kus praegu asub Vabadussõja ausammas. Enamasti mängiti seal jalgpalli. Kui Koeru kool koliti 1920. aastal Aruküla mõisa, muutus sporditegemine aktiivsemaks ja Koeru spordiseltsi abiga kohandati mõisaesisele platsile võrkpalliplats ning kergejõustiku hüppe- ja heitekohad (Joonis1). Jooksuradadena kasutati Aruküla mõisa kabeliparki. Kabelipark ja mets olid paruni ajal jalutusaladeks. Kõige suurem ja laiem tee algas praeguse Konesko tehase vastast. Seal oli vanasti kaks väravaposti ja ümberringi kiviaiad. Laiale ja sirgele kabeliteele mahutati neli jooksurada ning seal sai joosta 100, 200 ja 300 meetri distantse. Lõpp oli peaaegu kabeli ees. Hiljem, kui kabelimets jagati asunikele karjamaadeks, hakati jooksudeks kasutama mõisa pargiteid. (Kapp, 1964)

Joonis 1. Kõrgushüppe paik mõisa ees (Aan, 2018)

Oma mälestusi Koeru spordiplatsidest 1950. aastate algusest jagas Uno Aan, kes oli sel ajal koolipoiss. Sporti tehti Koeru koolis toona üsna usinasti. Kool asus Aruküla mõisahoones ja

kehalise kasvatus tunde ning võistlusi peeti mõisa ees oleval platsil ja mõisapargis. Mõisa ette oli kaugus- ja kõrgushüppeks rajatud ühine liivakast. Kõrgushüppeks võeti hoogu mõisa eest tee pealt. Kaugushüppe hoojooksu jaoks oli Aruküla tee poolt rajatud mullarada. Mõisa ees, tee poolses osas, oli kuulitõukering, kettaheitering ja odaviskekoht asusid platsi kaevumaja poolses otsas. Heited sooritati mõisa poole. Koolimaja ees asus ka võrkpalliväljak, mida kasutati väga aktiivselt. See oli muldväljak ning platsi hooldamisega ja lubjaga piiride märkimisega tegelesid õpilased ise. Jooksud toimusid mõisapargis. 100 m jooksu stardipaik asus pargi Koerupoolses otsas, kiviaia juures ja joosti sirget teed pidi suunaga mõisa poole. 60 m jooksu alustati pargi keskelt. Jooksma mahtus kõrvuti neli poissi ja Unolgi õnnestus seal mõned esikohad võita. Pikemaks rajaks kasutati sama sirget, edasi pöörati mõisa nurga juurest vasakule, raudvärava juurde ning sealt tagasi liivatatud teed mööda Koeru poole. Koeru poolsest pargi nurgast veel pööre vasakule ja oligi ring täis. Sellel ringil joosti 400, 1000, 1500 ja 3000 meetri distantse. (Aan, 2024)

1.2. Staadioni rajamine

Sõjajärgsetel aastatel vedas kohalikku spordielu Koeru Masina-traktorijaama kollektiiv, kes kasutas treeninguteks ja võistlusteks kooli väljakuid. Spordisõbralik koolidirektor Gunhard Rundu otsustas koostöös Masina-traktorijaama meestega mõisa õunapuuaia kohale rajada uue staadioni. Kui kool mõisa kolis, jäi aed veel endise mõisniku kasutada. Tema jõud aga sellest üle ei käinud ja ala võsastus. 1950. aastate lõpus tasandati suurte traktoritega vana aed ja sinna rajati 250-meetrine ringrada. 100 meetri sirgel oli neli jooksurada ja ringil kaks rada. Spordiplatsile mõisapoolsesse sisekurvi rajati hüppekast, kuhu sai hüpata nii kaugus- kui ka kõrgushüpet. Koerupoolse kurvi sisse ehitati heite- ja tõukepaigad. Kuuli- ja kettaring said sinna, kus nad praegugi asuvad. (Aan, 2024)

Uno Aan meenutas, et kui ta 1961. aastal Koeru kooli kehalise kasvatus õpetajaks tööle tuli, oli muldrajaga staadion küll olemas, aga ei vastanud veel kaasaja nõuetele. Koos direktor Runduga otsustati kaasata kogu koolipere ja viia staadioni ehitus lõpuni. Unol õnnestus tänu tutvustele hankida punast telliskivipuru, mis siis Türitl mitme autoga kohale transporditi. Koolilaste abiga laotati puru labidate ja rehadega laiali ning sellest saigi esimene korralik rajakate Koerus. Rada ääristati laudadest piiretega. Uus kaugushüppekast rajati staadioni Koerupoolsesse otsa, kus asub

praegu saepurukastiga rada. Hüppekast tehti nii laiaks, et sinna mahtus kaks hoovõturada. Kõrgushüppepaigad jäid mõisapoolse kaare sisse ja neid laiendati nii, et sai korraga hüpata kahel hüppepaigal. Lõpuks rajati ka väike staadionimajake 100 m sirge keskele, pargi poole (Joonis 2). Majja ehitatiapid varustuse hoidmiseks ja töökohad kohtunikele. Samuti toodi majja elekter. 1962. aastal ehitati staadionist natukene mõisapoolse uhke võimlemislinnak. (Aan, 2024)

Joonis 2. 1961. aastal valminud staadionimajake (Mandri, 1961)

Sel ajal oli koolis olulisel kohal töökasvatus ja õpilaste suur abi staadioni ehitamisel jäi silma ka rajooni tasemel. Õpilased töötasid staadioni ehitusel kokku ligi 3000 tundi ja sellest pool vabal ajal. Tublimate õpilastena toodi välja Anti Järviste, Ain Lauri ja Urmas Järvsoo (Mandri, 1961)

1962. aastal esitati Koeru kooli vabariiklikule koolide maa-alade ülevaatusel, kus jõuti kaheksa parema kooli hulka. Eriti üllatas komisjoni Koeru kooli staadion, millist polevat ühelgi teisel 8-klassilisel koolil. (Veskimäe, 1962)

1.3. Staadioni renoveerimine ja hooldamine

Staadioni kompleksi rajati 1960. aastate lõpus pallimängude väljak. Varasemalt mõisa ees olevad muldväljakud ei sobinud enam suuremate võistluste korraldamiseks. Asukohaks valiti kooli ja staadioni vaheline ala. Seal asus kunagi mõisa triiphoone, kus olevat kasvanud üks Eesti suurimaid palme. Lagunenud triiphoone varemete koristamine oli äärmiselt töömahukas. Suure

töö tegid ära koolipoisid. Poisse motiveeris see, et neil lubati kivide ja prahi vedamisel kooli veoautoga sõitmist harjutada. Et saada tugev aluspõhi, segati kruusaaugust toodud liiv põlevkivituhaga. Segamiseks kasutati hobuse järel veetavat sahka. Seejärel tuli jällegi mahukas käsitöö, kus labidate ja rehadega segatud materjal väljakule laiali laotati. Lõpuks veel rullidega platsi tihendamine. Platsi suurus oli selline, et sinna mahtus täismõõtmetega väravpalli väljak. Platsile mahtus kõrvuti võrkpalli- ja korvpalliväljak. Koeru mängude võrkpallivõistlusi mahtus lähedalt pidama kahel väljakul korraga (Joonis 3). Palju aastaid kasutati seda ala talviti uisuväljaku rajamiseks. Hiljem kaeti väljak telliskivipuruga ja selline näeb ta tänagi välja. (Aan, 2024)

Joonis 3. Koeru pallimängude väljak 2016. aastal (Aan, 2018)

1989. aastal plaanis Järva kolhoos korraldada Koeru staadionil võistlused, kuhu kutsuti osalema oma sõprusmajandid Lätist, Valgevenest ja Moldaaviast. Uno Aan, kes sel ajal töötas Järva kolhoosis spordimetoodiku ja bussijuhina, meenutab, et kolhoosi abiga anti staadionile värske ilme. Koeru poolsesse otsa künka peale ehitati uus staadionimaja, kus see asub praegugi. Majakeses oli korralik kohtunike ruum ja teine ruum varustuse hoidmiseks. Staadioniraja põhi kaeti põlevkivišlakiga ja peale pandi punane telliskivipuru. Jooksurada ääristati piirdelaudadega. Väljaku keskel asuv jalgpalliplats sai uued väravad. (Aan, 2024)

Järgmine suurem renoveerimine tehti 2000. ja 2001. aastal. Siis sai rajatud staadionimaja juurdeehitus (Joonis 4). Seal sai hoiustada kõrgushüppematte ja muud vajalikku varustust, mis enam vanasse hoiuruumi ei mahtunud. Uus kaugushüppekast ehitati staadioni vastassirge lõppu, kus see asub praegugi. Lääne-Virumaalt Vajangult õnnestus hankida mustad kummiplaadid, millega sai katta tagumise sirge 70 m ulatuses. Seda rada saab kasutada ka kaugushüppe hoojooksuks ja 60 m jooksuks. Vana kaugushüppekasti kohale tehti teivashüppekast, mis täideti saepuru ja liiva seguga. Uuendati ka jooksuradade puitpiirded. Suurema töö tegi ära Uno Aan koos valla traktoristi Mati Teppaniga. Abiks käisid ka valla töötud, keda tuli sel ajal abiraha saamiseks valla heakorratöödel rakendada. Samal ajal rajati ka uued suusarajad Laaneotsa metsa. Radade laiendamisel langetatud puudest saadi lauamaterjali, mida staadioni ehitamisel oli hea kasutada. (Raudsepp, 2000)

Joonis 4. Koeru staadionimaja ja autasustamispodium 2024. aastal

Kui 2010. aasta paiku uuendati Paide staadioni rajakatet, saadi sealt suur hulk vanu kummiplaate, millega oli plaanis katta Koeru staadioni 100 meetri sirge. Sellest plaanist siiski loobuti, kuna sügiseti on plaadid enamus hommikutel niisked ja ka vihmavesi kuivab sealt kaua. Aga telliskivipuru kattega rada imab vee ruttu sisse ja rada on võimalik paremini kasutada. Paljude koolide juurde hakati juba tegema kaasaegseid kummikattega radasid ning staadioni uuendamist hakati ka Koeru kavandama. Kahjuks on senini plaanid jäänud vaid paberile ja Koeru staadioni areng on peatunud. (Aan, 2025)

Uno Aan meenutab, et staadioni hooldus oli keerukas ja pidev töö. See oli peamiselt tema, kui kehalise kasvatuse õpetaja teha ja korraldada. Esialgu tuli staadionit niita vikatiga käsitsi. Suurem niitmine tehti suvel enne tähtsamaid võistlusi ja teist korda sügisel enne kooli algust. Võistluste eel tuli teinekord niitmist alustada kell kolm öösel, et hommikuks kõik korda saaks. Kuid hiljem, kui kool sai väkese traktori ja heinaniiduki, oli sedagi tööd lihtsam teha. Jooksuradade tähistamiseks tuli rajad mõõdistada ja märgistada nööriaga. Edasi pihustasid õpilased käsitsi nööriale lupja või kriidipulbrit. Kui nöör eemaldati, jäid maha sirged valged jooned. Hiljem sai tehtud üks abivahend, kus pika laudlati sisse löödi radade laiuselt naelad. Latti enda järgi vedades tõmbasid naelad pinnasele jooksuradade äärejooned. Nii sai kiiresti tunnis või treeningul rajad märgitud. Veelgi lihtsamaks läks, kui muretseti spetsiaalne rajakäru, mis täideti kriidipulbriga. Enda ees lükates pihustas see kiiresti ühtlase laiusega sirge valge joone. Sedasi oli kerge täistada ka palliplatside ja heitesektorite jooni. Järjepidevalt tuli võidelda ka radadel tekkiva umbrohuga. Suurem kõplamine toimus õpilaste poolt, kellel oli suvise koolivaheaja jooksul kooli aia ja territooriumi korrastamisel teha teatud arv töötunde. Veel tuli jooksuradasid ja palliplatse aegajalt siluda ja väikese rulliga tihendada. Staadioni loomis- ja hooldustööd on Unol tänaseni meeles kui kollektiivse pingutuse ja sihikindluse hea näide. (Aan, 2024)

Kui Koerus keskkool avati, siis tekkis kooli juurde spordibaaside meistri koht, kes ka võimlat, staadioni ja spordiplatse hooldas. Suurematel töödel kasutati endiselt töökasvatuse raames oma kohustuslikke töötunde tegevaid õpilasi. Pärast Eesti taasiseseisvumist aitasid spordibaaside ehitust ja hooldust korraldada Koeru vald ja Koeru Spordiklubi. Kehalise kasvatuse õpetaja Toomas Aan meenutab, et 2000. aastate alguses, kui ta treenis kolme kergejõustikugruppi ja korraldas palju võistlusi, oli staadionil vaja ka tihedamat hooldust. Staadion pidi iga päev korras olema, et seal oleks meeldiv õppetunde ja treeninguid korraldada ning ka vallarahval vaba aega veeta (Joonis 5). Kuna spordibaaside meistri ametikoht likvideeriti, pani toonane direktor Tiit Kalda selle ülesande väikese lisatasu eest kehalise kasvatuse õpetajale. Viimastel aastatel teeb õpetaja Toomas Aan sama tööd Järva Valla Spordikeskuse alluvuses. Ta leiab, et see on parim lahendus kui staadioni korrashoiu eest vastutab seal igapäevaselt tegutsev inimene. Võrreldes eelmisse sajandisse jäänud aegadega on muidugi niitmistööd murutraktoriga lihtsamad ja seda saab tihedamini teha. Aga radade ja palliplatside silumine ning umbrohutõrje on ikkagi aeganõudev tegevus. Õpilaste abi enam hooldustöödel ei kasutata. (Aan, 2025)

Joonis 5. Koeru staadion 2016. aastal (Aan, 2018)

1.4. Staadionil toimunud üritused

Peale staadioni valmimist, aastail 1961–1964, korraldasid Koeru Autoremonditehase spordimehed lahtisi kergejõustikuvõistlusi. 1965. aastast hakati Uno Aani eestvedamisel korraldama Koeru spordipäevi (Joonis 6). See oli suur üritus, kuhu olid kutsutud võistlejaid ka mujalt ümbruskonnast. Lisaks kergejõustikule olid kavas võrkpall, jalgrattasõit ja rahvuslikud spordialad (köievedu, sangpommi rebimine). Peale võistlusi järgnes pargis kultuuriprogramm koos Koeru laulupeo ja tantsuõhtuga. Selle idee sai Uno kohtumisel Jaak ja Elli Ilometsaga, kes olid pikaaegsed Koeru kooliõpetajad ja spordihinged aastail 1919–1938. Siis korraldati Koerus kümnel aastal sarnaseid spordimänge, mis olid Järvamaal ühed suuremad. Uno tahtis jätkata katkenud traditsiooni ja korraldada 11. Koeru spordimängud, kuid Paide rajooni parteikomiteest keelati viidata Eesti Vabariigi ajal toimunud üritusele. Nii tuli võistlus nimetada 1. Koeru spordipäevaks. Aastail 1976–1993 korraldati võistlusi Koeru suvemängude nime alla. Need muutusid piirkondlikuks ürituseks, kus osalesid kohalike majandite, asutuste ja kooli võistkonnad. Aastail 1994–2009 kandsid võistlused Koeru mängude nime ja olid jällegi suunatud kogu Järvamaa kergejõustiklastele. Alates 2010. aastast korraldatakse seda võistlust Koeru kergejõustikuvõistluste nime all. Kuna staadion on vananenud ja suuremateks võistlusteks enam väga ei sobi, siis nüüd on põhilised osalejad kohalikud sportlased ja ka endised koerukad, kes noorpõlves kergejõustikuga tegelenud. Seega on Koeru olulisemat kergejõustikuvõistlust, küll erinevate nimede all, korraldatud alates staadioni valmimisest kuni tänaseni (aastail 1961–2024) 63 aastat järjest. Pikemaajalistest võistlustest jätkub ka Koeru noortevõistluste traditsioon, mida

peetakse alates 1993. aastast. Koeru kevadjooksu lõpp on samuti toodud staadionile ja nii joostakse alates 1999. aastast. (Aan 2024)

Joonis 6. Kohtunikud 100 m jooksu finišis 1965. aasta Koeru spordipäeval (Aan, 2018)

Aastate jooksul on toimunud ka mitmeid teisi suuri võistlusi. 1966. aastal korraldati koguni spordiühing “Noorus“ vabariiklikud C-vanuseklassi meistrivõistlused kergejõustiku mitmevõistluses. 1976. aastal olid Koeru Autoremonditehase korraldada Eesti NSV Autotranspordi- ja Maanteede Ministeeriumi spordimängud. 1989. aastal võõrustas Järva kolhoos oma sõprusmajandeid Lätist, Valgevenest ja Moldovast ning siis olid kavas ka mõõduvõtmised kergejõustikus. (Aan 2024)

Suured massiüritused on olnud kooliolümpiamängud. 1964. aastal Tokio olümpia auks korraldatud mängud olid uudsed ka vabariigi mastaabis. Kooliolümpiamängud toimusid veel 2004. ja 2008. aastal (Lisa 1). Kuid suurimaks ürituseks Koeru staadionil võib pidada 28. mail 2022. aastal toimunud Järvamaa tantsu- ja laulupidu, kus osales üle 2000 taidleja (Joonis 7). Staadioni ühte otsa oli püstitatud suur lava lauljatele ja pillimängijatele, teise otsa kõrge tribüün pealtvaatajatele ning keskel muruväljakul esinesid tantsijad ja võimlejad.

Joonis 7. Järvamaa laulu- ja tantsupidu Koerus 2022. aastal (Järva Teataja, 2022)

Maakondlikest võistlustest on Koerus toimunud:

- Paide „Jõud“ spartakiaad 1966., 1972. ja 1976. aastal;
- Paide rajooni maakoolide kergejõustiku mitmevõistlus 1990. ja 1991. aastal;
- Järvamaa TV 10 olümpiastarti 3. etapp (aastail 1998–2005);
- Koeru heidete kolmevõistlus (aastail 2000–2014);
- Järva mängude kergejõustikuvõistlused 2001. ja 2010. aastal;
- Järvamaa TV 10 olümpiastarti mitmevõistlus 2003. ja 2004. aastal;
- Koeru Spordiklubi kergejõustiku viievõistlus (aastail 2003–2014). (Aan, 2025)

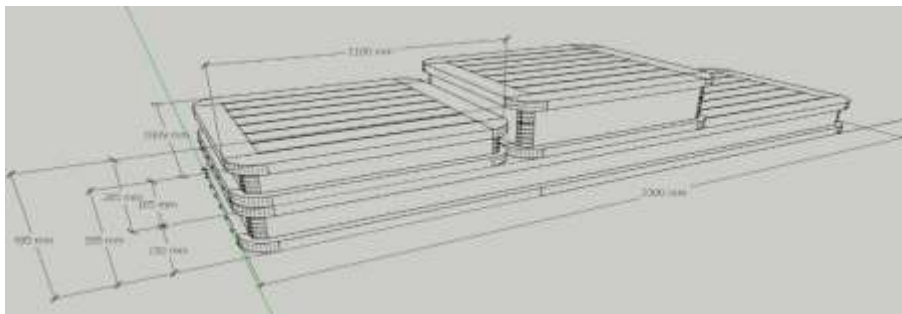
Koeru valla meistrivõistlused toimusid aastail 1998–2013. Seda ajavahemikku võib pidada ka kohaliku kergejõustikuelu kõrgajaks. Kooli kehalise kasvatuse õpetaja ja treener Toomas Aan juhendas mitmeid treeninggruppe ja paljud noored võitsid vabariigi meistrivõistlustelt medaleid. Kohalikele noortele korraldati siis veel ka mitmeid väiksemaid võistlusi. Näiteks toimus 2004. aastal Koeru staadionil 14 kergejõustikuvõistlust (Lisa 2). Kuna Koeru staadion on väärikas vanuses ja seal on toimunud hulgaliselt võistlusi, siis on Toomas Aan koostanud ka staadioni rekordite tabeli (Lisa 3). (Aan, 2025)

2. STAADIONI UUE AUTASUSTAMISPOODIUMI KAVANDAMINE JA VALMISTAMINE

2.1. Kavandi valmistamine

Projekt algas jooniste tegemisest, mis oli esialgu üks tähtsamaid ülesandeid. Alguses oli plaan luua poodiumi joonised paberil erinevates vaadetes, et saada selgem arusaam lõpptootest. Kuid peagi jõudsin järeldusele, et digitaalne joonis oleks praktilisem ja paindlikum lahendus. Otsustasin kasutada programmi “SketchUp”, mis on mõeldud ruumiliste objektide kujundamiseks. Sellega saab luua objektidest 3D vaateid ja ka mõõtmetega varustatud tööjooniseid. Kuna ma polnud varem sellist tarkvara kasutanud, tundus see esialgu keeruline. Abi sain oma isa Andres Pajula käest. Ta tutvustas mulle kõiki vajalikke funktsioone ja selgitas, kuidas neid tõhusalt rakendada. Tänu tema õpetusele sain programmi kasutamise kiiresti selgeks. Isa aitas mind oma kogemustega ka edasises protsessis.

Töö käigus tekkis mitmeid ideid ja erinevaid lahendusi, kuidas poodiumit disainida ja valmistada. Kuna tegemist oli suhteliselt suure ja keeruka projektiga, oli oluline leida lahendus, mis oleks praktiline ja lihtne nii valmistada kui ka hiljem kasutada. Valisime välja ühe konkreetse mudeli, mille tegemine tundus kõige mugavam ja loogilisem ning ka kõige stabiilsem ja vastupidavam. Projekti arendamisel testisime mitmeid variante, mis aitasid ideid edasi arendada. Lõpuks koostasime põhjaliku ja täpse joonise (Joonis 8). Joonise lõppversioonis kajastasime kõik olulised mõõdud, et tagada täpsus ja sobivus kõigi komponentide kokkupanemisel.

Joonis 8. Autasustamispoodiumi joonis

2.2. Ehituses kasutatud materjalid

Tahtsime poodiumi valmistamisel kasutada kvaliteetseid materjale, mis tagaksid selle vastupidavuse ja funktsionaalsuse. Puidu hankimiseks pöördusime kohaliku ettevõtte Natural ASi poole, kes oli valmis meid vajalike materjalidega toetama. Natural AS pakkus laia puidumaterjali valikut, mida saime leida nende kodulehelt täpsete mõõtude ja omaduste järgi. Tänu Natural ASi toele valisime just need materjalid, millest ehitatud poodium oleks tugev, vastupidav ja näeks hea välja (Tabel 1).

Tabel 1. Kasutatud ehitusmaterjalid

Materjal	Suurus	Kogus	Tootja
Höövelpruss	45 x 120 x 3900	20	Natural AS
Höövelpruss	45 x 45 x 3900	10	Natural AS
Höövellaud	28 x 95 x 4200	1	Natural AS
Höövellaud	28 x 120 x 5400	2	Natural AS
Höövellaud	32 x 195 x 6000	1	Natural AS

2.3. Poodiumi ehitusprotsess

Autasustamispoodium koosneb mitmest osast: põhialusest ning kolmest erineva kõrgusega kohaplatvormist. Enne, kui saime poodiumi valmistamisega alustada, tuli meil esmalt hankida vajalikud materjalid. Selleks käisime materjalide järel ettevõttes Natural AS, kust saime kogu vajaliku puidu ja muu vajaliku varustuse (Joonis 9).

Joonis 9. Materjalide kättesaamine

Ehitust alustades märkasime, et joonisel toodud mõõdud olid pisut liiga suured, mistõttu otsustasime neid veidi lühendada. See muudatus võimaldab ehitist tulevikus lihtsamini erinevatel eesmärkidel kasutada. Pärast mõõtude täpsustamist alustasime aluse kokkupanekuga. Kõigepealt mõõtsime vajalikud detailid välja, lõikasime need sobivasse mõõtu ning monteerisime aluse ääred. Nende külge kinnitasime hõõvellauad ja hõõvelprussid, et tagada konstruktsiooni stabiilsus ja tugev kandevõime.

Kui aluse põhikonstruktsioon oli valmis, lisasime äärtele veel täiendavad hõõvellauad. See samm oli vajalik, et saaks lisada pealmise kihi, mis annab alusele viimistletud välimuse ja parandab selle kasutusmugavust (Joonis 10).

Joonis 10. Poodiumi põhi

Pärast põhjakonstruktsiooni valmimist alustasime pealmise kihi ehitamisega. Valmistasime veel ühe sarnase aluse ning katsime selle hõõvellaudadega, et luua tugev ja stabiilne pind. Hõõvellauad tagavad sileda ja kindla aluspinna, millele saab hiljem täpselt ja turvaliselt paigutada kohapukid (Joonis 11).

Joonis 11. Poodiumi põhialus

Pärast põhialuse valmimist alustasime kohapukkide valmistamisega. Nende disainis lähtusime samast stiilist nagu põhialuselgi – ääred tegime ümarad, et luua ühtne ja esteetiline välimus. Lisaks jätsime iga kohapuki keskele visuaalse süvendi, mis annab märku puki sisemisest osast ja muudab üldpildi visuaalselt huvitavamaks. Valmistasime kaks eraldiseisvat kohapukki – esimesele ja teisele kohale. Otsustasime, et kolmas koht jääb põhialuse enda peale. Selle põhjuseks oli soov vältida liigset kõrgust ja keerukust, mis oleks tekkinud, kui kõik kolm kohta oleks eraldi pukidena üles ehitatud. Eriti oluline oli see esimese koha puhul, kuna liiga kõrgele asetatud pukk oleks muutnud sinna pealeastumise ebamugavaks ja ohtlikuks.

Töö käigus kasutasime järjepidevalt samu materjale – höövelprusse ja höövellaudu. See tagas ühtse välimuse ning aitas vältida olukorda, kus erinevad materjalid oleks loonud ebamäärase ja ebaühtlase üldmulje. Tänu sellele näeb kogu konstruktsioon professionaalne ja läbimõeldud välja. Ehitust alustasime taas pukide aluste valmistamisega, et hiljem saaks hakata konstruktsiooni üles ehitama. Kasutasime pukide puhul sama põhimõtet nagu ka aluste puhul: kõigepealt valmistasime alumise kihi ning seejärel eraldi ülemise kihi, mille ühendasime omavahel hiljem. Selline lähenemine võimaldas tööd jaotada etappideks ja tagada parema ülevaate kogu protsessist (Joonis 12).

Joonis 12. Kohapukkide ehitus

Töö sujus kiiresti ja suuri probleeme ei tekkinud. Kõik etapid kulgesid plaanipäraselt ning pukkide valmistamine õnnestus minu arvates hästi. Lõpptulemus tuli selline, nagu olin ette kujutanud. Kohanubrid tegime halliks värvitud hõõvellauast, et oleks hästi nähtav ja arusaadav. Kokkuvõttes võib öelda, et kogu tööprotsess oli edukas ja sujuv ning olen tehtud tööga rahul (Joonis 13). Esimest korda toimub uuel poodiumil autasustamine traditsioonilisel Koeru kevadjooksul 20. mail 2025. aastal.

Joonis 13. Autasustamispoodium on valmis

KOKKUVÕTE

Käesoleva uurimistöö eesmärgiks oli uurida Koeru staadioni ajalugu ning valmistada sellele uus ja kaasaegne autasustamispodium. Ajaloolises osas keskendutakse sellele, kus asusid sportimiseks mõeldud platsid enne praeguse staadioni rajamist ning kuidas need aja jooksul arenesid ja muutusid. Praktilises osas kirjeldatakse uue poodiumi ehituse etappe ning analüüsitakse selle valmimise protsessi.

Parima võimaliku ülevaate saamiseks Koeru staadioni varasemate sportimisvõimaluste ja arenguloo kohta viisin läbi intervjuud kohalike spordielu tundjatega. Üks põhiallikaid oli Uno Aan, endine Koeru kooli kehalise kasvatuse õpetaja, kellel on pikaajaline kogemus ja sügav teadmine kohaliku spordi arengust. Praegune Koeru Keskkooli kehalise kasvatuse õpetaja Toomas Aan täiendas ajaloolist osa kaasaegsema perspektiiviga ja andis aimu, kuidas staadionit tänapäeval kasutatakse ning milliseid muudatused ja arengud seal hiljuti on toimunud.

Uue autasustamispoodiumi valmistamise eesmärk oli tuua staadionile midagi uut ja funktsionaalset, mis oleks ühtaegu nii praktiline kui ka visuaalselt silmapaistev. Podium pidi olema tugev, turvaline ja sobituma staadioni üldilmega. Ehitusprotsess kulges sujuvalt ja plaanipäraselt, ilma tõsiste tõrgeteta. Suur abi oli Andres Pajulast, kelle oskused ja kogemused puidutöös aitasid igale ette tulnud probleemile kiiresti lahenduse leida. Tema panus tegi kogu ehitusprotsessi oluliselt lihtsamaks ja professionaalsemaks. Suur tänu ka kohalikule puiduettevõttele Natural AS, kes oli nõus toetama ehituseks vajalike materjalidega.

Uurimistöö täitis oma eesmärgi: saime väärtusliku ajaloolise ülevaate Koeru staadioni kujunemisest ning valmis ka uus ja praktiline autasustamispodium, mis toob staadionile värskust ja pidulikkust. Praktiline töö õpetas meeskonnatöö tähtsust, planeerimisoskust ja tehnilist täpsust. Olen tehtud tööga rahul ning usun, et see annab väärtusliku panuse nii Koeru staadioni arengusse kui ka kooli ja kogukonna ühisesse spordikultuuri.

KASUTATUD MATERJAL

Aan, U. 2018. Koeru sport. Türi: OÜ Saarakiri.

Aan, U. 2024. Koeru staadion. Pajula, A., intervjuu.

Aan, T. 2025. Võistlustest ja üritustest Koeru staadionil. Pajula, A., intervjuu.

Järva Teataja. 2022. Järvamaa laulu- ja tantsupidu Koerus.

<https://jarvateataja.postimees.ee/7533170/galerii-jarvamaa-laulu-ja-tantsupidu-koerus>.
12.02.2025.

Kapp, V. 1964. Paide spordialmanahh. Pärnu: Pärnutrükk.

Mandri, R. 1961. Ühiskondlikult kasulik töö – kommunistliku kasvatuse osa. – Võitlev Sõna, 14. detsember, lk 2.

Raudsepp, M. 2000. Sport. – Koeru Kaja, november, lk 2.

Veskimäe, R. 1962. Niisugused olid ülevaatuse tulemused. – Õpetajate Leht, 13. oktoober, lk 5.

LISA 1. FOTOD KOOLIOLÜMPIAMÄNGUDEST

Kooliolümpiamängude avamine 1964. aastal (Aan, 2018)

Kooliolümpiamängude autasustamine 1964. aastal (Aan, 2018)

Kooliolümpiamängude jooksuvõistlused 2004. aastal (Tiit Kalda erakogu)

Kooliolümpiamängude köievedu 2004. aastal (Tiit Kalda erakogu)

Kooliolümpiamängude avamine 2008. aastal (Tiit Kalda erakogu)

Kooliolümpiamängude autasustamine 2008. aastal (Tiit Kalda erakogu)

LISA 2. VÕISTLUSED KOERU STAADIONIL 2004. AASTAL

07.05. Koeru kevadjooks

09.05. Koeru SK hooaja avavõistlused

11.05. Järvamaa TV 10 olümpiastarti 3. etapp

25.05. Koeru SK noortevõistlused

28.05. Koeru Keskkooli olümpiamängud

08.–09.06. Järvamaa TV 10 olümpiastarti mitmevõistlus

13.06. Koeru mängude kergejõustikuvõistlused

18.07. Koeru SK viievõistlus

08.08. Koeru SK lahtised võistlused

10.09. Koeru SK noorte suvelõpuvõistlused

15.09. Koeru SK sügisvõistlused heidetes-tõugetes 1. etapp

22.09. Koeru SK sügisvõistlused heidetes-tõugetes 2. etapp

29.09. Koeru SK sügisvõistlused heidetes-tõugetes 3. etapp

02.10. Koeru SK heidete kolmevõistlus

LISA 3. KOERU STAADIONI REKORDID SEISUGA 31.12.2024

Mehed

Ala	Tulemus	Nimi	Aasta
60 m jooks	7,0	Edgar Niglas	2005
100 m jooks	11,4	Sven Jakobson	1979
	11,4	Taavi Unt	2005
200 m jooks	24,4	Jaanus Suvi	2003
400 m jooks	54,8	Vello Bärengrub	1978
800 m jooks	2.05,3	Priit Kärner	2004
1000 m jooks	2.40,6	Andre Jaanimäe	2005
1500 m jooks	4.22,0	Sergei Ustintsev	1973
3000 m jooks	10.14,5	Jüri Aaviste	1976
60 m tõkkejooks	8,8	Tarmo Saar	2003
110 m tõkkejooks	17,0	Margo Lindermann	2001
Kõrgushüpe	2.01	Tarmo Saar	2003
Teivashüpe	3.50	Cris Aare	2002
Kaugushüpe	6.92	Jaanus Suvi	2009
Kolmikhüpe	13.64	Tarmo Saar	2003
Kuulitõuge	18.10	Enn Rohula	1977
Kettaheide	53.48	Hendrik Voll	2004
Odavise	56.58	Leonhard Soom	1972
Viievõistlus	3065	Jaanus Suvi	2009
Kümnevõistlus	5053	Margo Lindermann	2001

Naised

Ala	Tulemus	Nimi	Aasta
60 m jooks	7,6	Grit Šadeiko	2004
100 m jooks	12,2	Johanna Ilves	2023
200 m jooks	27,1	Johanna Ilves	2014
400 m jooks	66,9	Lea Põldmaa	1967
600 m jooks	1.39,5	Ann Valang	2004
800 m jooks	2.35,6	Kairin Ööpik	2006
1000 m jooks	3.25,2	Deivi Kõll	2023
1500 m jooks	5.33,3	Deivi Teppan	2013
Kõrgushüpe	1.61	Helin Kasela	2005
Teivashüpe	1.95	Annika Schults	1993
Kaugushüpe	5.79	Grit Šadeiko	2006
Kolmikhüpe	11.34	Ann Hiiemaa	2003
Kuulitõuge	12.00	Maie Tiigi	1965
Kettaheide	41.87	Kätlin Piirimäe	2011
Vasaraheide	21.95	Deivi Teppan	2009
Odavise	41.54	Laine Koovit	1976